
Cái Chết Lướt Qua

Nguyễn Quốc Thái

Tôi ngồi yên lặng trong vườn với bánh thuốc nổ hai lạng trước mặt.

Vườn cây ven đường về đêm khẽ chuyển động bởi gió từ đâu đó thổi tới. Chúng từ đâu tới, điều đó thật không đáng để ý. Giữa những tán cây là bầu trời đêm lấp lánh, đây đó có những đốm sao lẻ loi. Cảnh vật thật là buồn và vô nghĩa.

Bên kia đường, những ngôi nhà, cái đẹp dễ giàu sang xen kẽ cái xấu xí nghèo hèn, tất thảy đều đã tắt đèn. Trong đó, giữa những đồ đạc chen chúc và mọc lên bởi thời gian là những con người nằm thờ phỉ phò dưới cái khí nóng như thiêu của mùa hè, cơ thể họ nhóp nhép, bốc mùi hôi thối, đầu họ đầy mộng mị ghê tởm. Họ nằm chung với những bình vại đầy mùi chua khắm của thực phẩm lên hơi, giữa những bể phốt nằm chênh ềnh dưới nền, giữa những bãi phân chó mèo. Họ tưởng họ nằm với một thiên thần, trong khi ôm trong tay người đàn ông hoặc đàn bà đã khổ công chinh phục được. Ôi, thật là địa ngục, tất cả là địa ngục. Chỉ cái chết mới là hoàn hảo. Đó là đoạn cuối của hành trình sống đầy đau khổ, đó là màn đêm hoàn toàn, nơi yên nghỉ ngàn đời thanh bình.

Ta đã chán cuộc sống trần thế này. Không phải chỉ vì thất tình, tuy rằng với sự từ chối của người đó, niềm hy vọng hạnh phúc lớn lao của ta đã sụp đổ. Hỏi còn gì cay đắng hơn một người bị phản bội? Thất tình, đó là cái chết trong lòng người, ai ai cũng thế, cứ gì ta. Nhưng mà ta còn tuyệt vọng vì nhiều lẽ khác. Kể ra thì cũng vụn vặt, những thất ý nhỏ nhỏ và không nhỏ trong cuộc sống hàng ngày, những thất ý mà ý nghĩa của nó không được chia sẻ cùng ai đáng giá càng lớn lên, choán hết lòng ta. Ta ngày càng thấm thía, sau khi suy ngẫm cẩn thận, rằng con người với tham vọng sinh tồn của nó, với quy luật cạnh tranh của nó, sự chà đạp lẫn nhau của nó, là thật đáng khinh bỉ và ghê tởm. Cuộc đời của con người, của toàn thể loài người, nói chung là vô nghĩa. Tất cả chỉ là túi nhóp.

Đêm nay, ta quyết định thoát khỏi cảnh sống đọa đày này. Nếu như sống chẳng khác nào địa ngục, nếu như cuộc đời không có một ý nghĩa nào để bầu vùi, thì chết là hơn. Một cái xác không hồn mà còn bị trần gian hành hạ, so với một cái xác được nghỉ ngơi, được đất chôn che, cái hơn kém đã thấy rõ mồn một. Chết là giải thoát, thật không gì khác hơn.

Tôi cẩn thận mân mê bánh thuốc nổ trong tay. Nó chắc chắn như một miếng lương khô, chỉ khác là miếng này mở cửa vào vĩnh cửu, miếng kia tiếp hơi sức cho cuộc đấu tranh sinh tồn. Một đoạn dây lòng thông. Tôi sẽ châm lửa vào nó, sợi dây cháy chậm này sẽ ngùn khói, phát ra ánh lửa lấp lánh ngày càng bò lại gần khối thuốc hăng ngọt kia, một khối lửa sáng chói như mặt trời sẽ đột ngột lóa lên giữa khu vườn vô cùng tĩnh mịch này, thế là châm hết kiếp trần gian.

Tôi vẫn mơ nghĩ: hồn mình sẽ về đâu? Phải chăng những kẻ nhiều đau khổ dưới trần thế sẽ được lên thiên đường?

Thiên đường ấy sẽ có những thiên thần ngợi ca niềm hạnh phúc vĩnh cửu, mà những con người chân chính sẽ hưởng.

Tôi nghĩ: chẳng biết những kẻ thù xưa, những kẻ gây cho ta nhiều tai họa và nỗi thống khổ, buộc ta tìm đến kết thúc ngày hôm nay, chúng (trong đó có người tình độc ác của ta) có thấy ta ở trên thiên đường đó không. Lỡ ra chúng cũng được Thượng đế cho lên thiên đường, trong khi ta muốn chúng xuống địa ngục cả, thì làm thế nào? Thiên đường mà có hai kẻ thù ở chung với nhau thì chắc chắn sẽ thành quá chật.

Bỗng có tiếng giày đạp trên sỏi lạo xạo. Tôi núp mình vào gốc cây, nhìn ra. Một viên cảnh sát đi tuần. Anh ta đưa mắt thận trọng nhìn xung quanh. Tôi nín thở, sợ anh ta phát hiện ra mình. Không, tôi muốn nhà cầm quyền lẫn người đời kéo tôi trở ra chỗ đây người với âm mưu của họ ấy. Tôi muốn chỉ có một mình.

Khi người cảnh sát đi xa, tôi hoàn hồn. Tôi bắt đầu chọn cho mình một tư thế thích hợp. Tôi nhớ những mảnh thịt da và mẫu xương của những người chết vì thuốc nổ trước đây như thế nào. Có kẻ vụn ra từng mảnh. Muốn như thế thì phải để thuốc nổ dưới người.

Tôi nằm đè lên bánh thuốc nổ, mặt tôi, tay tôi và chân tôi chạm vào lớp vỏ ram ráp. Đây, người tình và chiếc giường cuối cùng của ta trên thế gian. Ta bắt đầu trở lại cát bụi, để ngày mai có kiếp sống tốt đẹp hơn.

Tôi thoáng lưỡng lự.

Tôi thở dài.

Tôi mở bao diêm, run run lấy ra một que. Trong đêm tối, tôi sờ đầu que diêm, thấy nó to tròn. Tôi cảm nó trong một giây, hay lâu hơn, thật tôi chẳng biết. Tôi như mất hết ý thức về thời gian. Trong cơn hoảng sợ và kiềm chế cao độ, tôi đánh que diêm lên. Đốm sáng nhỏ lóe lên.

Vĩnh biệt! Mãi mãi ta chẳng còn ở trên thế gian. Thiên thu vĩnh biệt.

Tôi run rẩy đưa que diêm lại đầu dây cháy chậm. Bỗng nhiên que diêm tắt ngấm trong tay tôi.

Thế này là thế nào?

Tại gió chẳng? Làm gì có gió trong vườn? Tại tay tôi run chẳng? Tại que diêm ẩm chẳng?

Tôi chợt nghĩ về bố mẹ tôi, điều mà phút trước đây tôi không hề nghĩ đến. Cái chết của tôi sẽ là sự tuyệt diệt một chi nhánh của dòng họ, bởi tôi là người đàn ông trẻ duy nhất còn lại của nhánh này.

Nếu tôi chết, có thể tất cả thiên hạ sẽ mừng hoặc vui mừng, nhưng riêng bố mẹ tôi thì không thể như thế được. Bố mẹ tôi đều hiền lành. Rất hiền lành và chất phác. Suốt đời, họ đều muốn tin vào lẽ công bằng và đều tận hưởng cuộc sống bình dị mà Thượng đế đã ban phát cho họ.

Nhưng bố mẹ ơi, xin tha thứ cho con. Người đã sinh ra con, nhưng cuộc đời con lại thuộc về con. Con phải có quyền lựa chọn sự sống và cái chết. Nếu cái chết này có làm người đau đớn đến nỗi tuổi già và sự chấm dứt sự sống có đến với người mau hơn, thì ngàn lần xin người hãy tha thứ.

Cuộc sống riêng con, đối với con còn ý nghĩa gì đâu.

Tôi quả quyết đánh que diêm thứ hai. Lần này tay tôi không run mấy, que diêm có lẽ cũng khô, đầu dây cháy chậm cũng được xe bằng thuốc cháy tốt, thế là đốm lửa của thân chết sáng chói lên, ngùn xì xì.

Tôi nhắm mắt, nằm áp vào đất. Tôi ngửi thấy mùi nồng của đất, mùi hăng hăng của cỏ. Rất bất ngờ với chính mình, tôi nhớ lại thật chớp nhoáng tất cả những giây phút hạnh phúc vui sướng của đời mình, đồng thời nhận thấy rõ ràng những giây phút đó còn đẹp đẽ và nhiều hơn tất cả số trang thần thoại cổ xưa mà đời tôi đã từng đọc.

“Có lẽ bất kỳ ai trước khi bước vào cõi chết đều nghĩ như ta” - tôi đánh giá.

Tôi ngửi rõ mùi khét mà thơm của thuốc cháy đang đượm lửa. Bàn tay tôi tóm riết lấy túm cỏ xanh, người căng cứng ra bởi một nỗi hoảng sợ và căng thẳng tột độ, một sự oán trách vô cùng vô tận đối với một thể lực vô hình nào đó đè nén số phận con người, và bởi cảm giác lạ lùng, là người tôi đang tan ra, tước ra thành vô số mảnh bản thiêu, trong nỗi đau đớn kinh hoàng mà đời tôi chưa từng biết đến đang dội lên từ trong hoang vu sâu thẳm xuyên nát mỗi tế bào tôi đang nhạy cảm khác thường.

Thế là hết!

Ngày mai, ngày kia gì đó, người ta sẽ đưa tang tôi. Linh hồn tôi bay lừng lờ trên đầu những người thân đang đau đớn của tôi và những kẻ thù đang giả bộ buồn thương để che giấu niềm khoái lạc. Người tình độc ác của tôi, tôi thấy rõ cô ta đang khẽ thở dài, sau đó giờ tờ tạp chí “Người đẹp” ra xem mẫu thời trang. Con chó tôi nuôi từ nhỏ đang rít lên thăm thiết tìm chủ, vì nó không thấy bàn tay vuốt ve êm dịu tuy cũng có lúc tàn nhẫn của tôi.

Tôi thấy thiên hạ dừng đứng hai bên đường, nhìn xe tang chở di hài của tôi qua trước mặt họ, bảo tôi là đồ hèn nhất, ngu xuẩn.

Tôi thấy một lão già gầy gò, ốm yếu vừa đưa tay nén ngực trong một cơn ho sù sụ giữa mùa hè vừa rên rỉ: “Thương thay, anh ta quá trẻ. Anh ta chưa hiểu thế nào là giá trị của tuổi trẻ và cuộc sống đó”.

Tôi muốn phản ứng với mỗi người trong số họ. Tôi muốn giải thích mọi điều với mọi người. Tôi nói mãi, chạm tay vào người họ, nhưng không một ai nhận ra tôi. Tôi là linh hồn, còn họ là người sống.

Tôi đau xót, hối tiếc nhận ra rằng phải chi mình là người sống, mình có thể làm được những điều giản dị đó.

Tôi lại muốn có một lần, ôi, một lần được làm người sống. Dù phải sống trong căn nhà tồi tàn nhất, trong điều kiện khắc khổ nhất, ăn mặc xoàng xĩnh nhất.

Bởi vì tôi lại muốn thể hiện cái khả năng sống của mình, cái khả năng mà lúc chết đi tôi đã tự tước đoạt, bởi tôi coi rẻ nó một cách đại dột.

Tôi khóc.

Nước mắt tôi chảy tràn qua má, rơi xuống cỏ.

Tôi thần thờ nhìn cỏ. Màn đêm đen không cho tôi thấy rõ cỏ. Tôi thấy cảm giác khó chịu của vật cứng ép vào thành bụng. Lẽ nào linh hồn lại biết đau? Tôi cử động. Lạ thay, đúng là tôi vẫn còn sống. Còn sống sau ảo giác.

Tôi nghi ngờ cầm bánh thuốc nổ lên. Sợi dây cháy chậm đã tắt. Do đâu? Tôi không biết. Tôi tin chắc là do ý Thượng đế.

Thượng đế đã hai lần dập tắt lửa của tôi chẳng? Hay chỉ là do dây cháy chậm ẩm ướt, về không đều nên có chỗ không thuốc?

Tôi ngồi dựa vào gốc cây, ngẫm nghĩ về lẽ huyền vi của sống và chết. Tôi ngược nhìn lên sao trời, đồng thời căng mọi giác quan cảm thụ cõi thế xung quanh tôi.

Trái hẳn với dự định mấy phút trước đây, tôi có cảm giác được cải tử hoàn sinh. Một cảm xúc phấn khởi, biết ơn số phận bùng nổ như hoa trong tâm hồn tôi.

“Xem ngày mai thế nào đã”. - Tôi tự nhủ.

Bỗng có một bóng đen luồn tới sau tôi. Một bàn tay cứng và một lưỡi dao nhọn kề vào cổ tôi:

- Cầm mồm. Này người anh em, đêm khuya ngồi đây làm gì? Tao thấy mày có một vật trong tay. Mà tao không thích lao động mà không được gì. Đưa nó cho tao, mày thì đi thẳng, thế là tốt đẹp cả.

Tôi thậm chí mỉm cười:

- Nếu anh muốn lấy cả, hay muốn chia phần, tôi cũng vui lòng.

- Tao thấy mày là thằng biết điều đấy.

Ánh đèn pin của tên cướp lóe lên. Khố thuốc nổ bọc trong vải hiện ra như một gói tiền. Hắn đưa tay chộp vội lấy. Tôi đưa bao diêm cho hắn, nói với vẻ chế nhạo:

- Anh có thấy sợi dây kia không? Tôi sẽ châm lửa vào nó.

Một tiếng kêu khê đầy hoảng sợ, tiếng rơi bịch của những đồ đạc, tiếng bàn chân chạy như ma đuổi nhanh chóng biến mất. Cây đèn pin nằm yên trên bãi cỏ, rọi một luồng sáng là là mặt đất làm những ngọn cỏ xanh lên, đẹp tuyệt vời.

Tôi ngắm nghía cỏ như ngắm một bảo vật lần đầu thấy trong đời. Thì ra vật tầm thường thế này mà cũng có lúc đẹp đến thế.

Tôi vuốt phẳng quần áo, dang hoàng ra khỏi vườn cây, bước ra đường. Tôi nhìn những ngôi nhà dọc đường, yêu mến vẻ đẹp riêng biệt của chúng. Hẳn bên trong chúng dù sao vẫn có những người đang hạnh phúc. Hạnh phúc tuy có thể không bền lâu, nhưng dù sao cũng có. Giờ tôi tin chắc như thế.

Tôi tự nhủ: “Hạnh phúc thiên đường xin để ngày sau. Giờ ta phải sống đã”.

Tôi vào một quán ăn đêm.

Sau đó, tôi thong thả đi bộ về nhà. Tôi muốn hưởng không khí thanh bình của đường xá ban đêm, tỏa hương trầm kín mộc mạc đầy quyến rũ dưới ánh sao trời, mà đêm nào cũng có.

Phải, hết ngày đến đêm, vạn vật đều mở ra cho tôi ngắm nhìn và can đảm giành lấy nó.

Tôi khe khẽ hát một bài hát lạc quan yêu đời xa xưa mà tôi tưởng mình đã quên lãng.